Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru) judecător: V. Schibin
Dosarul nr. 2a-2102/24
2-23174616-02-2a-22052024

D E C I Z I E
Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

20 noiembrie 2024
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Ana Panov
Judecători Natalia Mămăligă și Ala Malîi
Grefier Danu Blanovschi

examinând în ședință publică cererea de apel declarată de reprezentantul apelantului, Victoria Drumea, avocatul Tatiana Gorea, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 29 ianuarie 2024, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Drumea Valeria către Drumea Ion cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere-,

c o n s t a t ă:

Pretențiile acțiunii:

La data de 05 decembrie 2023 Drumea Valeria a înaintat cerere de chemare în judecată către Drumea Ion, solicitînd stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere.

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat reclamanta, că a locuit cu pîrîtul în căsătorie pînă în anul 2023, căsătoria fiind desfăcută la 06 septembrie 2023 la Agenția Servicii Publice, fiind expus acordul verbal al pîrîtului la stabilirea domiciliului copiilor cu mama și achitarea pensiei de întreținere.

Menționează că din căsătoria reclamantei și a pârâtului s-au născut copiii: *****ia, d.n. ***** *****, d.n. ***** și Drumea Ion, d.n. *****. După desfacerea căsătoriei, pârâtul nu a comunicat asupra procedurii de achitare a pensiei de întreținere, doar a achitat suma de 5000 lei în luna septembrie pentru pregătirea de școală, ulterior pârâtul a refuzat să susțină financiar copiii, reclamanta fiind nevoită să împrumute bani pentru procurarea îmbrăcămintei de iarnă.

Comunică că pârâtul nu susține financiar copiii minori. Deși reclamanta lucrează oficial, salariul său este de 7000 lei lunar, este invalid de gradul II și

primește pensie de invaliditate în sumă de 1800 lei. Mijloacele bănești obținute sunt insuficiente pentru cheltuielile de întreținere a celor 3 copii. ***** și Drumea Ion învață la Liceul *****, iar *****ia frecventează grădinița, fiind suportate cheltuieli pentru fondul școlii, alimentație, matineuri, fondul grupei, cadouri, reclamanta închiriază locuința, achită chiria și serviciile comunale în valoare totală de 3000 lei. Pîrîtul este plecat în Marea Britanie, nu are loc permanent de muncă, nu susține financiar copiii, nu își execută obligațiile părintești, nu telefonează și nu se interesează de nevoile copiilor. Avînd în vedere atașamentul copiilor față de reclamantă, faptul că deține condiții bune de trai, consideră reclamanta necesar de a stabili locul de trai al copiilor cu mama.

Referitor la plata pensiei de întreținere, reclamanta a făcut trimitere la cuantumul minimului de existență pentru copii stabilit de Biroul Național de Statistică fiind de 2677 lei pentru copii cu vîrsta de 1-6 ani și de 3470,40 lei pentru copii cu vîrsta 7-17 ani.

Solicită stabilirea domiciliului copiilor minori: *****ia, a.n. 2018, Drumea Ion,***** și *****,***** cu mama Drumea Valeria și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori: în cuantum de 1500 lei pentru *****ia, 2000 lei pentru Drumea Ion și 2000 lei pentru *****.

Aprecierea primei instanțe:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 29 ianuarie 2024, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de către Drumea Valeria către Drumea Ion privind stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere.

S-a stabilit domiciliul copiilor minori: *****ia, d.n. ***** Drumea Ion, d.n. *****, *****, d.n. ***** cu mama Drumea Valeria.

S-a încasat de la Drumea Ion în beneficiul lui Drumea Valeria pensia de întreținere a copiilor minori în cuantum bănesc fix, în mărime de: 1500 (o mie cinci sute) lei, 00 bani pentru copilul *****ia, d.n. ***** 1735 (o mie șapte sute treizeci și cinci) lei, 20 (douăzeci) bani pentru Drumea Ion, d.n. ***** și 1735 (o mie șapte sute treizeci și cinci) lei, 20 (douăzeci) bani pentru *****, ce urmează a fi achitat lunar începând cu data de 05 decembrie 2023 pînă la atingerea de către fiecare copil corespunzător a vîrstei majoratului. S-a încasat de la Drumea Ion în beneficiul bugetului de stat al Republicii Moldova suma de 1789 (o mie șapte sute optzeci și nouă) lei, 34 (treizeci și patru) bani cu titlu de taxă de stat. În rest, acțiunea s-a respins, ca neîntemeiată.

Pretențiile apelului:

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 29.02.2024 avocatul Tatiana Gorea, în interesele Valeriei Drumea, a depus cerere de apel, solicitând casarea

parțială a hotărârii Judecătoriei Chișinău (sect. Centru) din 29 ianuarie 2024, în partea ce ține de încasarea din contul lui Drumea Ion în beneficiul lui Drumea Valeria pensia de întreținere a copiilor minori.

Ulterior la 18 iunie 2024 avocatul Tatiana Gorea, în interesele Valeriei Drumea a depus apel motivat în care a indicat motivele de fapt și de drept din acțiune, suplimentar a indicat că conform informației de pe saitul Biroului Naţional de Statistică valoarea minimului de existenţă pentru un copil în mediul urban, vîrsta 1-6 ani constitui suma de 2677,00 lei referitor la copil minor *****ia, a.n. 2018, iar pentru un copil în vîrsta 7-17 ani constitui suma de 3470.40 lei referitor la copii minori Drumea Ion şi *****,*****.

Menționează că sumele de 2677,00 MDL şi de 3470.40 MDL constituie minimul de existenţă pentru un copil, însă nu acoperă toate necesităţile necesare pentru dezvoltarea fizică, intelectuală şi psihologică armonioasă a acestora.

Subliniază că salariul reclamantei este insuficient pentru asigurarea necesităţilor adecvate pentru creşterea şi dezvoltarea decentă a copilului (alimentaţia, procurarea hainelor, rechizitelor şcolare, tratamentul medical, plăţile în fondul şcolii, frecventarea secţiilor de sport, odihna copilului în timpul vacanţelor de toamnă, iarnă, primăvară şi vară).

Consideră că stabilirea unei pensii de întreţinere a copilului minor *****a a.n. 2018 în mărime de 1500 şi pentru întreţinerea copiiilor minori ***** a.n. 2018 și Drumea Ion.***** a câte 2000 lei lunar - vizează nemijlocit interesele acestora, posibilităţile copiilor minori de a beneficia de studii şi servicii medicale calitative, de o odihnă mai bună şi de activităţi extraşcolare (accesibile doar contra plată), precum şi de alte beneficii, la care ar avea acces copilul.

Solicită admiterea apelului. Casarea parţială a Hotărîrii Judecătoriei Centru mun. Chişinău din 29.01.2024 cu rejudecarea cauzei şi pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea înaintată de către Drumea Valeria către Drumea Ion privind stabilirea domiciliului copiilor minori şi încasarea pensiei de întreținere, să fie admisă integral. Să fie stabilită pensia alimentară pentru copilul minor Drumea Ion, d.n. *****, în suma de 2000 (două mii) lei, 00 bani, Să fie stabilită pensia alimentară pentru copilul minor *****, d.n. *****, în suma de 2000 (două mii) lei, 00 bani.

Termenul de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost pronunțat la 29 ianuarie 2024, iar cererea de apel a

fost depusă la 29.02.2024, Colegiul civil constată că cererea de apel a fost declarată în termenul legal.

Argumentele părților în ședința instanței de apel:

În ședința de judecată, atât apelanta Valeria Drumea și reprezentantul său avocatul Tatiana Gorea, cât și intimatul Drumea Ion nu s-au prezentat și nu au înaintat cerere de amânare sau de examinare în lipsă, deși procedura de citare legală a fost respectată, motiv din care conducându-se în acest sens de prevederile art. 379 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul a dispus examinarea cauzei în lipsa părților absente.

Aprecierea instanței de apel:

Studiind materialele dosarului, analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma materialelor din dosar și în raport cu prevederile legislației în vigoare, Colegiul civil consideră că apelul declarat de avocatul Tatiana Gorea, în interesele Valeriei Drumea este întemeiat și urmează a fi admis, din următoarele considerente:

De asemenea, potrivit art. 373 alin. alin. (1), (2), (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul celor relatate, Colegiul civil reține că sarcina instanței de apel derivă din dispozițiile art.373 alin.(1), (2) și (5) CPC, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

În conformitate cu art.385 alin.(1) lit. b) CPC, instanța de apel, după ce judecă apelul este în drept, să admită apelul și să modifice hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art.386 alin.(1) lit. d) CPC, hotărârea primei instanțe se casează sau se modifică de instanța de apel dacă normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

Înaintând prezenta acțiune împotriva lui Drumea Ion, în baza circumstanțelor descrise, Victoria Drumea a solicitat stabilirea domiciliului copiilor minori *****ia, a.n. 2018, Drumea Ion,***** și *****,***** cu mama și încasarea pensiei de întreținere.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a concluzionat în privința temeiniciei parțiale a acțiunii.

S-a stabilit domiciliul copiilor minori: *****ia, d.n. ***** Drumea Ion, d.n. *****, *****, d.n. ***** cu mama Drumea Valeria.

S-a încasat de la Drumea Ion în beneficiul lui Drumea Valeria pensia de întreținere a copiilor minori în cuantum bănesc fix, în mărime de: 1500 (o mie cinci sute) lei, 00 bani pentru copilul *****ia, d.n. ***** 1735 (o mie șapte sute treizeci și cinci) lei, 20 (douăzeci) bani pentru Drumea Ion, d.n. ***** și 1735 (o mie șapte sute treizeci și cinci) lei, 20 (douăzeci) bani pentru *****, ce urmează a fi achitat lunar începând cu data de 05 decembrie 2023 pînă la atingerea de către fiecare copil corespunzător a vîrstei majoratului. S-a încasat de la Drumea Ion în beneficiul bugetului de stat al Republicii Moldova suma de 1789 (o mie șapte sute optzeci și nouă) lei, 34 (treizeci și patru) bani cu titlu de taxă de stat. În rest, acțiunea s-a respins, ca neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, instanța ierarhic inferioară a statuat că cerința reclamantei cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori Drumea Ion,***** și *****,***** în mărime de 1735 lei pentru fiecare copil, este una rațională şi proporțională cheltuielilor pentru întreținerea copilului, suma respectivă având drept scop asigurarea unui nivel de trai decent pentru copii și condiții adecvate pentru educația şi dezvoltarea acestora.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră neîntemeiată concluzia primei instanțe de admitere parțială a acțiunii, deoarece decurge din interpretarea greșită a circumstanțelor cauzei și, ca urmare, aplicarea normelor de drept material aplicabile la soluționarea litigiului.

Efectul omisiunii instanței de fond va fi analizat prin prisma consecințelor juridice pe care aceste le produc în soluționarea cauzei, în special, în limitele standardelor impuse de articolul 239 din Codul de procedură civilă. Or, în conformitate cu acesta, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată.

Din materialele dosarului rezultă că, conform copiilor certificatelor de naștere anexate, Drumea Ion și Drumea Valeria sunt părinții a 3 copii minori: Drumea Ion și *****, născuți la 26 noiembrie 2015 și *****ia, născută la 06 ianuarie 2018 (f.d.11-13).

Colegiul reține că apelanta își exprimă dezacordul cu hotărârea instanței de fond în partea încasării pensiei de întreținere a copiilor minori Drumea Ion,***** și *****,*****, respectiv instanța de apel se va expune în privința legalității hotărârii în partea contestată.

În contextul pretențiilor deduse judecării, instanța de apel reține că în temeiul cu art. 51 alin. (1), (3) Codul familiei, se consideră copil persoana care nu

a atins vârsta de 18 ani (majoratul). Fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-și cunoască părinții, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu ei, cu excepția cazurilor când aceasta contravine intereselor copilului. Copilul are dreptul la educație din partea părinților, la dezvoltarea capacităților intelectuale, la libertatea gândirii şi conștiinței, la apărarea demnității și onoarei.

Totodată, potrivit art.60 din cod, părinții au dreptul și sânt obligați să-și educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separate. Părinții poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală a copiilor și au prioritate la educația lor față de oricare alte persoane.

Conform prevederilor art.74 alin.(l) din Codul familiei, părinții sunt obligați să-și întrețină copii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material.

Potrivit prevederilor art.75 alin. (1) din Codul familiei, pensia de întreținere pentru copilul minor se încasează din salariul și/sau din alte venituri ale părinților în mărime de 1/4 -pentru un copil, 1/3 -pentru 2 copii şi 1/2 -pentru 3 şi mai mulți copii.

Dispozițiile art. 76 alin. alin.(1) și (2) Codul familiei prevăd că, în cazurile cînd părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părți, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, întro sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75. Cuantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanța judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părților, de alte circumstanțe importante şi păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Colegiul civil reține că, soților le revine obligația comună de creștere și întreținere a copilului minor comun, chiar și în condițiile în care căsătoria dintre părinții copilului a fost desfăcută.

În atare circumstanțe, urmează a fi luat în considerație că conform datelor statistice ale Biroului Național de Statistică, alocarea minimului de existență a unui copil în vârstă de la 1 la 6 ani în mediul urban pentru primul semestru al anului 2023 este de 2677,00 lei, iar pentru un copil în vîrsta de la 7 la 17 ani în mediul urban pentru primul semestru al anului 2023, stabilit de Biroul Național de Statistică (ultima informația actualizată), constituie 3470,40 lei (f.d.8).

Colegiul consideră că instanța de fond la stabilirea cuantumului pensiei pentru întreținerea copiilor minori Drumea Ion,***** și *****,***** nu a ținut cont că suma de 3470.40 MDL constituie minimul de existenţă pentru un copil, însă nu acoperă toate necesităţile necesare pentru dezvoltarea fizică, intelectuală şi psihologică armonioasă a acestora.

Totodată urmează de ținut cont de faptul că minimul de existență nu prevede toate cheltuielile necesare pentru dezvoltarea unui copil: procurarea cărţilor, frecventarea anumitor secţii sportive sau de creație, activități necesare creșterii şi evoluării psiho-emoţionale echilibrate a copilului, de care acesta nu poate fi lipsit, or, acest fapt ar contravine interesului superior al coplilui.

Instanța de apel relevă că, deși plata pensiei alimentare este destinată a satisface în primul rând nevoile alimentare ale copilului, obligația legală de întreținere a copilului este mult mai complexă decât o simplă îndatorire alimentară, pentru că are menirea de a procura celui îndreptățit resursele necesare împlinirii și a altor trebuințe, precum cele privind asigurarea unei instruiri corespunzătoare, a unei locuințe, a tratamentelor medicale (lunare), iar încasarea pensiei de întreținere într-o sumă mai mică va leza substanțial interesele copiilor minori, ori în orice situația drepturile copilului prevalează (art. 3, alin. (1) al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului).

Așadar, având în vedere materialele cauzei în coroborare cu prevederile legale, instanța de apel consideră întemeiată pretenția apelantei și va dispune majorarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori, Drumea Ion și ***** de la suma de 1735,20 lei, la suma de 2000 (două mii) lei, pentru fiecare, ținând cont că minimul de existență nu prevede toate cheltuielile necesare pentru dezvoltarea unui copil: procurarea cărţilor, frecventarea anumitor secţii sportive sau de creație, activităţi necesare creşterii şi evoluării psiho-emoţionale echilibrate a copilului, de care acesta nu poate fi lipsit, or, acest fapt ar contravine interesului său superior.

În conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Având în vedere că apelul declarat de Drumea Valeria este întemeiat și urmează a fi admis, Colegiul consideră necesar de a încasa de la Drumea Ion, în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1980 (una mie nouă sute optzeci) lei.

Din considerentele expuse și având în vedere faptul, că circumstanțele cauzei au fost stabilite de către prima instanță, însă normele de drept material au fost interpretate eronat și nu este necesară verificarea suplimentară probelor din

dosar, Colegiul ajunge la concluzia de a admite apelul declarat de reprezentantul apelantului, Victoria Drumea, avocatul Tatiana Gorea și a modifica hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru, emisă la 29 ianuarie 2024.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.b), 390 CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ

d e c i d e:

Se admite cererea de apel declarată de reprezentantul apelantului, Victoria Drumea, avocatul Tatiana Gorea.

Se modifică hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 29 ianuarie 2024, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Drumea Valeria către Drumea Ion cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere, prin majorarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori, Drumea Ion și ***** de la suma de 1735,20 lei, la suma de 2000 (două mii) lei, pentru fiecare.

Se încasează de la Drumea Ion, în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1980 (una mie nouă sute optzeci) lei. În rest hotărîrea se menține.

Decizia este definitivă și executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele ședinței, judecătorul — Ana Panov

Judecătorii — Natalia Mămăligă

Ala Malîi